

Voorstel

Aan	Dagelijks bestuur en algemeen bestuur ODMH
CC	Adviescommissie inhoud
Betreft	Openbaar maken dwangsommen milieu
Kenmerk	invullen
Datum	27 augustus 2024
Bijlage(n)	1 (Beleidsregel actieve openbaarmaking handhavingsbesluiten milieubelastende activiteiten 2025)

Aanleiding en samenvatting

In het kader van het Interbestuurlijk Programma Versterking VTH-stelsel (IBP VTH) is gestart met het project Actieve publicatie van handhavingsbeschikkingen. Dit project richt zich op openbaarmaking van onherroepelijke handhavingsbesluiten die zien op milieuovertredingen door bedrijven. Het voorstel is dat alle omgevingsdiensten, en dus ook de ODMH, per 1 januari 2025 starten met de actieve openbaarmaking van informatie over de naleving van milieuregels, waaronder de handhavingsbesluiten. Het is wenselijk om daartoe de Beleidsregel actieve openbaarmaking handhavingsbesluiten milieubelastende activiteiten 2025 vast te laten stellen door de colleges.

Voorstel

Het dagelijks bestuur en het algemeen bestuur worden voorgesteld:

1. de colleges van burgemeester en wethouders¹ voor te stellen in te stemmen met het voornemen om per 1 januari 2025 handhavingsbesluiten en andere documenten die betrekking hebben op overtredingen van milieuregels door bedrijven actief openbaar te maken op de website van de ODMH;
2. de colleges van burgemeester en wethouders te verzoeken om vast te stellen de Beleidsregel actieve openbaarmaking handhavingsbesluiten milieubelastende activiteiten 2025 en deze bekend te maken in het Gemeenteblad.

Toelichting

Interbestuurlijk Programma, pijler 2

Het project Actieve publicatie van handhavingsbeschikkingen volgt uit een van de pijlers van het IBP VTH, dat uitvoering geeft aan de aanbevelingen van de commissie-Van Aartsen over de versterking van het VTH-stelsel.

¹ De ODMH voert dit voor Gedeputeerde Staten al uit. Daarom worden zij hier niet genoemd.

Het openbaar maken van de uitkomsten van milieu-inspecties, is een aanbeveling van de Algemene Rekenkamer, in het rapport 'Handhaven in het duister'².

Het actief openbaar maken van informatie over de naleving van milieuregels dient meerdere doelen:

- Inwoners zijn beter geïnformeerd over hun leefomgeving.
- Bedrijven kunnen zien of met dezelfde maatstaven wordt gewerkt.
- Er ontstaat daarnaast meer inzicht in de aard en omvang van milieucriminaliteit en milieuovertredingen. Dit verbetert uiteindelijk de aanpak van milieucriminaliteit.

Handreiking actieve publicatie handhavingsbeschikkingen

Het eerdergenoemde project heeft geleid tot de Handreiking actieve publicatie handhavingsbeschikkingen, die is opgesteld en beoordeeld door een aantal omgevingsdiensten gezamenlijk, waaronder de ODMH. In deze Handreiking is het doel geformuleerd om per 1 januari 2025 te starten met de actieve openbaarmaking van handhavingsbeschikkingen voor milieuovertredingen.

In de bovengenoemde Handreiking zijn onder andere de volgende uitgangspunten met betrekking tot de uitvoering geformuleerd:

- De juridische procedures van de handhaving en de openbaarmaking verlopen gelijktijdig. Het bedrijf ontvangt één brief, met daarin beide besluiten (namelijk dat er gehandhaafd wordt én dat er openbaar gemaakt wordt). Hierdoor leidt dit niet tot extra werk.
- Een belanghebbende die bedenkingen heeft tegen openbaarmaking kan zienswijzen indienen en bezwaar maken.
- Na het opleggen van een handhavingsbesluit plaatst de OD een kort bericht over de overtreding op de website. Het handhavingsbesluit zelf (het document) wordt nog niet op de website geplaatst. Dit gebeurt pas als het handhavingsbesluit onherroepelijk is.
- Wanneer een handhavingsbesluit wordt ingetrokken omdat de overtreding ongedaan is gemaakt of niet meer bestaat, wordt dat vermeld.
- De AVG wordt in acht genomen.
- Alleen de dwangsom- en bestuursdwangbesluiten die worden opgelegd aan bedrijven voor overtreding van de milieuregels worden openbaar gemaakt.

We maken dus nog niet actief openbaar:

- Dwangsommen aan particulieren;
- Dwangsommen voor overtredingen van RO/bouwregels;
- Invorderingsbesluiten en verbeuringsbrieven;
- Bestuurlijke boetes of strafbeschikkingen.

Beleidsregel

De bovenstaande uitgangspunten zijn vastgelegd in de Beleidsregel actieve openbaarmaking handhavingsbesluiten milieubelastende activiteiten 2025.

Door het vaststellen van deze beleidsregel worden twee doelen gediend. Ten eerste is het voor de bedrijven in de regio bij voorbaat duidelijk dat dwangsommen voor milieuovertredingen en - indien relevant- de inspectierapporten openbaar worden gemaakt. De werkwijze daarvoor ligt dan vast. Ten tweede biedt een beleidsregel houvast bij eventuele juridische geschillen.

Wettelijke inspanningsverplichting

Naast de bovengenoemde aanbevelingen is ook de wettelijke inspanningsverplichting op grond van de Wet milieubeheer (Hoofdstuk 19) en de Wet open overheid (Woo) in dit kader relevant.

² [Handhaven in het duister | Rapport | Algemene Rekenkamer](#)

Uitgangspunt op grond van de Woo is dat overheden zich proactief opstellen ten aanzien van openbaarheid: informatie is openbaar, tenzij er redenen zijn om het niet openbaar te maken. Nu is dat nog een inspanningsverplichting (artikel 3.1 Woo).

Voor een aantal specifieke informatiecategorieën zal de huidige inspanningsverplichting op termijn worden omgezet in een daadwerkelijke verplichting om openbaar te maken, tenzij er gronden zijn om dat niet te doen. Dat geldt onder andere voor een grote categorie beschikkingen. Uiteindelijk zal de ODMH zo goed als alle beschikkingen openbaar moeten maken, naar verwachting binnen enkele jaren.

Met het openbaar maken van de handhavingsbesluiten die de ODMH namens de colleges oplegt aan bedrijven voor milieuovertredingen en andere, in dat kader relevante, documenten zoals inspectierapporten van toezichthouders wordt dus ook invulling gegeven aan de huidige inspanningsverplichting van artikel 3.1 van de Woo en artikel 19.1c van de Wet milieubeheer.

Gevolgen

Financieel

Het actief openbaar maken van dwangsbesluiten voor milieuovertredingen leidt op zich niet tot extra kosten. De voorgestelde werkwijze is opgenomen in het Productenboek van de ODMH. Het gaat om ongeveer 40 besluiten per jaar (in totaal).

Wel kan het leiden tot extra bezwaarprocedures. In de praktijk blijkt dit mee te vallen. De omgevingsdiensten in Zuid-Holland, waaronder ook de ODMH, hebben al ervaring met de openbaarmaking van dwangsommen. De dwangsommen die namens Gedeputeerde Staten worden opgelegd aan bedrijven, worden namelijk al enige jaren actief openbaar gemaakt. Dit heeft nauwelijks geleid tot extra bezwaarprocedures.

Juridisch

Tegen de beleidsregel kan geen bezwaar of beroep worden ingesteld. Wel kan tegen een specifiek besluit tot openbaarmaking bezwaar worden gemaakt.

Communicatie

Na de vaststelling moet de beleidsregel worden bekendgemaakt in het Gemeentebled. Daarnaast informeert de ODMH op de website over de werkwijze. In afstemming met medewerkers verloopt communicatie mogelijk ook via bedrijfsverenigingen.